

Zuid - Oost Salland *Natuurlijk goed in de Regio!*

Oktober **2026**

Inhoudsopgave

Aan de leden en afnemers	3
Zakgoedroute	5
Kalveren en jongvee goed de herfst en winter door.....	7
Herfstgras benutten	9
Melkveebedrijf van Rossum – Normi ASS	11
Familie Veurink- Kalveropfok als fundament onder het melkveebedrijf	12
Concentratie bij slacht konijnen.....	16
De werking van het spijsverteringsstelsel van het konijn.....	17
World Pork Map 2026: Concurrentie neemt toe in een meer gefragmenteerde varkensvleesmarkt.....	22
Kunstmestkwaliteit: let op vocht en temperatuur tijdens opslag	24
Mais demoveld.....	27
Maisoogst.....	28
Hybride winterrogge	28
Bekalken grasland.....	29
Compost.....	29
Licentieverlenging 26 november.....	29
ZOB zorg om boer en tuinder.....	31
Flyer oktober.....	33

Aan de leden en afnemers

De herfst is weer begonnen en we hebben waarschijnlijk de laatste mooie dagen van het jaar gehad. Al met al kunnen we terugkijken op een mooie zomer. Toch vallen de grasopbrengsten overal wel wat tegen. Oorzaak hiervan is de droogte, maar ook zeker het gevolg van minder bemesting. Belangrijk is om voor volgend jaar weer een goed teelt- en bemestingsplan te hebben en mogelijk kan Cor Braakman u daar goed bij helpen.

Prinsjesdag is ook weer achter de rug en de conclusie is dat er weinig draagvlak is voor de plannen van het kabinet. Laten we hopen dat dit zo door gaat en dat het kabinet zijn onrealistische plannen niet gaat doorvoeren.

Grondstoffen

Door krapte in de wereld en de onregelmatigheden zijn de grondstofprijzen ongekend gestegen. Gelukkig zagen we deze ontwikkeling aankomen en hebben we veel grondstoffen voor langere tijd dichtliggen.

Door de droogte in Europa zijn er veel minder grondstoffen beschikbaar en moeten we veel producten van overzee halen, dit met alle extra kosten van dien. Door de hoge brandstofprijzen en de tolkosten wordt het transport er niet goedkoper op.

Grondstoffen zijn in de hele linie met 20 tot zelfs 50% gestegen. De verwachting is dat deze voorlopig niet gaan dalen. Dit zien we ook terug in de mengvoerprijzen. Door onze goede inkooppositie zal de stijging over een langere periode gaan plaats vinden.

Heftafel

In de fabriek hebben we een elektrische heftafel in gebruik genomen. Hiermee wordt het afzakken van onze mengvoerders een stuk aangenamer gemaakt. Zo zijn we continue bezig om onze processen te optimaliseren.

Beurs Hardenberg

Van 20 t/m 22 oktober vindt de Rundvee en Mechanisatie (RVM) beurs in Hardenberg weer plaats en wij zijn daar natuurlijk ook weer van de partij. Dus als u zin heeft, bent u weer van harte welkom in onze stand (standnummer: 220). Ook voor de andere sectoren is dit zeker een interessante beurs om te bezoeken.

Daarnaast zal op 14 en 15 oktober de intensieve beurs in Hardenberg weer plaats vinden. En natuurlijk zijn wij daar ook weer van de partij, standnummer: 2C20.

Noteer dus alvast 14 of 15 en 21, 22 of 23 oktober in uw agenda. Ik zeg altijd: het enige wat het u kost, is de brandstof. Al is dat tegenwoordig natuurlijk ook een behoorlijke duit!

VoederWaarde.nl

In augustus hebben we onze audit voor het keurmerk VoederWaarde.nl weer gehad en zijn met vlag en wimpel geslaagd. Door de dalende mengvoeromzet in Nederland, de hoge mengvoer prijzen en de toenemende concurrentie in de markt, is VoederWaarde.nl weer actueel. Als afnemer is het belangrijk om te weten wat u voert. We zien dat ook andere bedrijven, buiten VoederWaarde.nl om, steeds transparanter gaan werken. Deze bedrijven durven het kennelijk echter niet aan, deze transparantie door een externe partij te laten borgen. Mijn ervaring is dat klanten het waarderen als je kunt laten zien én aantonen dat je transparant werkt. Want als echte coöperatie hebben we niets te verbergen.

Hans Verheul

Zakgoedroute

De weken zijn als volgt ingedeeld:

- **Gebied 1:** de week met de 1e van de maand
- **Gebied 2:** de week met de 8e van de maand
- **Gebied 3:** de week met de 15e van de maand
- **Gebied 4:** de week met de 22e van de maand

Nb: De week loopt van maandag t/m zondag

Alle bestellingen die uiterlijk op **de vrijdag vóór** de betreffende leverweek zijn geplaatst én gedurende de hele week geleverd mogen worden, ontvangen:

- Bij bestellingen boven de EUR 250,-: **10** Euro korting per levering
- Bij bestellingen boven de EUR 1.000,-: **25** Euro korting.

Wij kunnen u vooraf een herinnering sturen via:

- E-mail;
- WhatsApp;
- Telefonisch (bellen).

Hiervoor kunt u zich aanmelden bij ons kantoor

Bij spoedbestelling geldt een levertermijn van 3 werkdagen

Bestellingen vanaf **400 kg** worden gratis geleverd.

Op de volgende pagina vindt u de gebiedsindeling.

De zakgoedroutes zijn als volgt ingedeeld:

**Gebied 1
Haarle/Holten**

- Balkbrug
- Bergentheim
- Borne
- Bornebroek
- Daarle
- Dalmsholte
- De Krim
- Dedemsvaart
- Den Ham
- Drogteropslagen
- Haarle
- Heemserveen
- Hellendoorn
- Hoge Hexel
- Hoogenweg
- Lattrop
- Lemele
- Lemelerveld
- Luttenberg
- Marienberg
- Nieuwleusen
- Nijverdal
- Ommen
- Radewijk
- Reutum
- Saasveld
- Slagharen
- Vorden
- Wierden
- Witharen

**Gebied 3
Lettele/Averlo**

- Ambt Delden
- Bathmen
- Bentelo
- Colmschate
- Deventer
- Diepenheim
- Diepenveen
- Enter
- Epse
- Gelselaar
- Goor
- Gorssel
- Harfsen
- Holten
- Joppe
- Kring van Dorth
- Laren
- Lettele
- Markelo
- Notter
- Okkenbroek
- Rijssen
- Schalkhaar
- Zuna

**Gebied 2
Heeten/Nw-Heeten**

- Broekland
- Heeten
- Liederholthuis
- Mariënheem
- Nieuw-Heeten
- Olst
- Raalte
- Wesepe
- Wijhe

**Gebied 4
Zwolle/Dalfsen/Heino**

- Dalfsen
- Hasselt
- Hattem
- Heino
- Laag Zuthem
- Mastenbroek
- Oosterwolde
- Wezep
- Zalk
- Zwartsluis
- Zwolle

Kalveren en jongvee goed de herfst en winter door

De herfst en winter brengen koudere temperaturen, meer neerslag en wisselende weersomstandigheden met zich mee. Juist in deze periode is extra aandacht voor de verzorging van kalveren en jongvee belangrijk. Een goede huisvesting, voldoende voeding en een hygiënische omgeving helpen om dieren gezond en vitaal door de koudere maanden te krijgen.

Zorg voor een droog en comfortabel verblijf

Kalveren zijn gevoelig voor kou maar vooral tocht. Een droog ligbed met voldoende schoon stro is daarom belangrijk. Zorg tegelijkertijd voor voldoende ventilatie, zodat vocht en gassen worden afgevoerd. Het doel is een frisse stal zonder tocht op dierniveau te hebben. Als u niet zeker bent of het tocht in uw stal raadpleeg uw adviseur voor een rookproef. Probeer iedere dag voldoende stro bij te strooien en controleer desnoods of de hoeveelheid dat bij gestrooid wordt voldoende is.

Let extra op voeding en water

Bij lagere temperaturen hebben jonge dieren meer energie nodig om hun lichaamstemperatuur op peil te houden. Een kwalitatieve koemelk of kunstmelkverstrekking is daarom extra belangrijk. Ook bij jongvee moet het rantsoen voldoende energie, eiwit, mineralen en vitaminen bevatten. Schoon en vers drinkwater moet altijd beschikbaar zijn, ook wanneer het buiten koud is.

Probeer melkpoeders te serveren op 40 graden en zorg er ook voor dat kalveren van 3 dagen of ouder vers drinkwater en hooi of kalvermuesli tot hun beschikking hebben.

Onze vertegenwoordigers beschikken tegenwoordig ook over Brix waarde meters, die tijdelijk bij u achtergelaten kunnen worden om de kwaliteit van de biest te bepalen, want het is belangrijk om zo snel mogelijk na de geboorte biest in het kalf te krijgen. Het liefst 4

liter binnen 4 uur met een Brix waarde van 23%. Raadpleeg uw vertegenwoordiger bij interesse.

Hygiëne blijft de basis

Een schone omgeving verkleint de kans op infecties. Reinig en ontsmet kalverhokken en voer- en drinkmaterialen regelmatig. Probeer leeftijdsgroepen zoveel mogelijk gescheiden te houden en voorkom onnodig contact tussen jonge en oudere dieren.

Controleer de dieren dagelijks

Neem iedere dag de tijd om kalveren en jongvee goed te bekijken. Let op eetlust, gedrag, mest, ademhaling en de algemene conditie. Een kalf dat minder actief is, slecht drinkt, hoest of afwijkende mest heeft, kan snel achteruitgaan. Door veranderingen vroeg op te merken, kan er sneller worden ingegrepen

Bereid de stal op tijd voor

Wacht niet tot de eerste vorst om de huisvesting winterklaar te maken. Controleer ventilatie, drinkwatervoorzieningen, tochtgevoelige plekken en de voorraad stro en voer. Ook een goed werkend klimaat in de stal is belangrijk: koude buitenlucht hoeft geen probleem te zijn, zolang tocht en een te hoge luchtvochtigheid worden voorkomen.

Met voldoende aandacht voor droogte, warmte, ventilatie, voeding, water en hygiëne kunnen kalveren en jongvee gezond en sterk de winter in. Een goede dagelijkse controle blijft daarbij een van de belangrijkste hulpmiddelen.

Herfstgras benutten

Met eiwitwaarden tussen de 260 en 280 gram bevat het najaarsgras volop onbestendig eiwit. 'Het is nu de kunst om dat eiwit zo goed mogelijk te benutten',

Het gras heeft nu een hoge FEB, door het hoge eiwitgehalte en lage suiker. In de pens komt veel snel afbreekbaar eiwit vrij zonder voldoende energie om dit te benutten. Voer rustige energie bij (geplette) gerst of snijmais helpen de pensmicroben het eiwit goed te benutten. Het gras ziet er vaak mooi en fris uit, maar voldoende opname is vanwege minder suiker en de geur van de bodem vaak wel een uitdaging. Maai percelen tijdig schoon om de smakelijkheid richting het najaar op peil te houden.

Starten met stalvoeren

Het huidige gras is vers gevoerd het beste te benutten. Zorg dan wel dat je het gras niet te diep afmaait, omdat je anders veel grond meeneemt de stal in.'

Voordelen van zomerstalvoeren

De verlaging van voerkosten is een belangrijk voordeel van zomerstalvoeren. Je maakt efficiënter gebruik van het eigen land en er zijn minder verliezen dan bij inkuilen, wanneer je vers gras direct voert. Deze manier van voeren levert vaak ook hogere grasopbrengsten en een betere benutting van eiwit op.

Melkveehouders merken in de praktijk:

- Meer melk uit ruwvoer.
- Een stijging van het eiwitgehalte in melk.
- Een groter deel van het eiwit afkomstig van eigen land.

Nadelen van zomerstalvoeren

- Het is erg arbeidsintensief
- Het vraagt om een strakke planning, omdat dagelijks één of twee keer gras gemaaid en gevoerd moet worden.
- Variatie in grasaanbod en kwaliteit, door wisselende weersomstandigheden.

- meer rantsoenwisselingen, wat invloed kan hebben op de productie en gezondheid van de koeien.

Beoordeel nu welke percelen het slechtst herstellen na de droogte. Percelen met een slechte graszode, veel onkruid of weinig raaigras zijn kandidaten voor herinzaai in het najaar. De periode september is ideaal voor doorzaai of volledige herinzaai.

Melkveebedrijf van Rossum – Normi ASS

Melkveebedrijf Van Rossum: “De kalveren zien er simpelweg beter uit”

Soms begint een verandering met een gesprek op het juiste moment. Voor Melkveebedrijf Van Rossum was dat tijdens een studiedag van DOC over kalveropfok. Daar kwam het eerste contact met Normi tot stand, waarna de adviseur vanuit Normi werd uitgenodigd om eens mee te kijken op het bedrijf.

“Onze Normi adviseur keek kritisch naar onze werkwijze en zag direct een paar punten waarop we konden verbeteren. We hadden net een melktaxi aangeschaft en waren nog zoekende naar de juiste hoeveelheden en aanpak. Zijn adviezen waren praktisch en direct toepasbaar.”

Sinds het najaar van 2025 voert het bedrijf Normi ASS. De overstap was niet alleen bedoeld om de kalveropfok te verbeteren, maar ook om het werk efficiënter te maken. “We hadden simpelweg te veel werk. Door samen te kijken naar onze werkwijze zijn we tot een praktische aanpak gekomen die goed bij ons bedrijf past.”

De resultaten laten zich inmiddels duidelijk zien. Op het bedrijf, met 180 melk- en kalfkoeien en ongeveer 110 stuks jongvee, merken ze dagelijks het verschil. “Sinds de overgang naar Normi zijn de kalveren gezonder. Ze zien er gewoon een stuk beter uit. Dat valt echt op.”

Voor Van Rossum is daarnaast de begeleiding een belangrijk pluspunt geweest. “De samenwerking met

Floor is erg prettig. Hij geeft praktische adviezen waar je direct mee aan de slag kunt.”

Terugkijkend op de overstap is de conclusie helder: “We zijn tevreden over de resultaten die we zien in de stal. Daarom zullen we niet snel teruggaan naar een ander merk kalvermelkpoeder.”

BEDRIJFSGEGEVENS

Melkveebedrijf Van Rossum,
Nieuw Heeten
180 melk- en kalfkoeien
110 stuks jongvee
Gebruikervan Normi ASS
sinds najaar 2025

Heeft u vragen, of zoekt u advies op maat? Neem gerust contact met ons op.

Samen zorgen we ervoor dat uw kalveropfok optimaal blijft presteren.

Normi Dealers:

- Agrifirm
- AgruniekRijnvallei
- Ems-Vechte
- CAVV Zuid-Oost Salland
- Hoogland Bv.
- Snijders, Wachstum

Kimberley Van Santvoort-Visser
+31 6 15 94 03 47
(Friesland, Groningen, Flevoland,
Noord-Holland, Brabant en Limburg)

Floor Zijdeveld
+31 6 15 40 83 59
(Drenthe, Overijssel, Gelderland, Utrecht,
Zuid-Holland en Zeeland)

Familie Veurink- Kalveropfok als fundament onder het melkveebedrijf

Kalveropfok als fundament onder het melkveebedrijf /

Bij melkveebedrijf Veurink uit het Overijsselse Den Ham staat de kalveropfok centraal in de bedrijfsvoering. Wat ooit begon als een gemengd bedrijf met melkvee en varkens, is uitgegroeid tot een modern melkveebedrijf met een sterke focus op de jongveeopfok. Samen met Jongveespecialist Henk Sijsma van Denkavit wordt gewerkt aan de optimalisatie van groei en gezondheid van de kalveren. "Een goede start als kalf legt de basis voor een succesvolle melkkoe," aldus Johan Veurink.

Van gemengd bedrijf naar uitsluitend melkvee

Het bedrijf van de familie Veurink heeft zich in de afgelopen twee decennia sterk ontwikkeld. "In 1990 hadden we ongeveer 30 melkkoeien en 40 fokzeugen," vertelt Johan. "We zijn daarna stap voor stap gaan uitbreiden. In 2003 hebben we een nieuwe stal gebouwd voor 55 melkkoeien." In de jaren die daarop volgden maakten de fokzeugen plaats voor circa 200 vleesvarkens. Johan: "Uiteindelijk hebben we de keuze gemaakt om volledig voor melkvee te gaan. In 2010 zijn de varkensrechten verkocht en hebben we de vrijgekomen milieuruimte omgezet naar melkvee. Daardoor was het mogelijk door te groeien naar ongeveer 110 melkkoeien." De ontwikkeling van het bedrijf zette zich daarna verder voort. In 2013 werden twee melkrobots geplaatst, gevolgd door de sloop van de oude varkensstallen en de bouw van een werktuigenberging. Sinds 2018 wordt een deel van het jongvee ondergebracht op een externe locatie. "Je blijft investeren om het bedrijf toekomstbestendig te houden. Zo hebben we in 2024 de melkveestal gerenoveerd met diepstrooiselboxen en betere ventilatie."

Kalveropfok als basis voor de toekomst

Op het melkveebedrijf van familie Veurink is kalveropfok een gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij ook dochter Noa steeds vaker helpt. "Je doet het echt samen," vertelt Mieke. Een goede opstart van de kalveren staat centraal: "Als de basis goed is, hebben zowel de koe als wijzelf daar later profijt van."

De kalveren worden in een strohok geboren, zodat direct goede zorg mogelijk is. Johan: "We verstrekken zo snel mogelijk biest na de geboorte van het kalf. Vooraf controleren we regelmatig de biestkwaliteit met een refractometer." Henk Sijsma: "Voor een optimale start adviseren we biest met een Brix-waarde van 24 of hoger te verstrekken. In de eerste 12 uur na de geboorte wordt minimaal 3 tot 4 liter aanbevolen, met als streefdoel om binnen de eerste 24 uur in totaal 5 tot 6 liter te geven." Henk benadrukt dat hygiëne daarbij bepalend is voor de opname van antistoffen. "Het kiemgetal van de biest heeft geen invloed op de gemeten Brix-waarde, maar de IgG's die zich hechten aan bacteriën zijn niet meer beschikbaar voor opname in het bloed."

Melkverstrekking volgens een vast schema

Ook de melkverstrekking verloopt na de biestperiode volgens een vast schema. De kalveren krijgen tweemaal daags ongeveer drie liter melk. Op advies van Mark Braakman van Coöperatie Zuid-Oost Salland wordt gewerkt met Denkamilk Royal 30, de kalvermelk op basis van 30% magere melkpoeder (MMP). Tijdens de eerste weken wordt melk verstrekt via een speenemmer. Ter voorkoming van kruisbesmetting heeft ieder kalf een eigen emmer. Zodra de kalveren worden verplaatst naar het strohok, schakelt de familie Veurink over op de melkbar. Johan: "Dat geeft structuur in het werk en zorgt voor een constante manier van voeren." Na ongeveer drie weken stromen de kalveren, afhankelijk van hun ontwikkeling, door naar de groepshuisvesting. De totale melkperiode duurt ongeveer tien weken, waarna de

melk geleidelijk wordt afgebouwd. "In de zomermaanden krijgen de kalveren vanaf een leeftijd van zes maanden de mogelijkheid om in het weiland te lopen."

Optimale pensontwikkeling door water en brok vanaf tweede levensweek

Na de biestperiode, vanaf dag 3 à 4, krijgen de kalveren water. Als ze een week oud zijn, wordt ook kalverbrok verstrekt. Mieke: "In het begin moeten de kalveren eraan wennen, maar daarna zie je dat de opname beter wordt." Henk: "Het verstrekken van water en brok draagt bij aan een goede pensontwikkeling. De penspapillen beginnen zich al in de tweede levensweek te ontwikkelen en groeien in deze fase verder door. Deze ontwikkeling wordt gestimuleerd door vetzuren die vrijkomen bij de fermentatie van zetmeel

uit krachtvoer in de pens. Daarom is het belangrijk om al in de eerste levensweek - vaak rond dag 3 à 4 - te starten met het aanbieden van krachtvoer, zodat in de tweede week daadwerkelijk fermentatie en daarmee pensontwikkeling kan plaatsvinden. Water is hierbij essentieel omdat de pensmicroben die de brok moeten fermenteren zonder water hun werk niet kunnen doen. Doordat de pens al in een vroeg stadium wordt opgestart, kan bij een leeftijd van 24 maanden efficiënter nutriënten uit ruwvoer worden gehaald."

V.l.n.r.: Noa, Mieke, Zoë, Kim, Sil en Johan Veurink

Melkveebedrijf Veurink

Familie en taakverdeling: Johan Veurink (55) runt het melkveebedrijf samen met zijn vrouw Mieke (49). Samen hebben zij vier kinderen: Noa (13), Kim (12), Zoë (10) en Sil (8). De kalveropfok ligt in handen van zowel Johan als Mieke. Dochter Noa helpt met veel plezier met de verzorging van de kalveren.

Plaats: Den Ham (Overijssel)

Melken met: 2 melkrobots

Land: 56 hectare, waarvan 49 hectare grasland en 7 hectare maisland

Aantal koeien: 130 melkkoeien en 90 stuks jongvee

Rollend jaargemiddelde: 9.600 kg melk met 4,50% vet en 3,70% eiwit

Melkstroom: Boerderijmelk

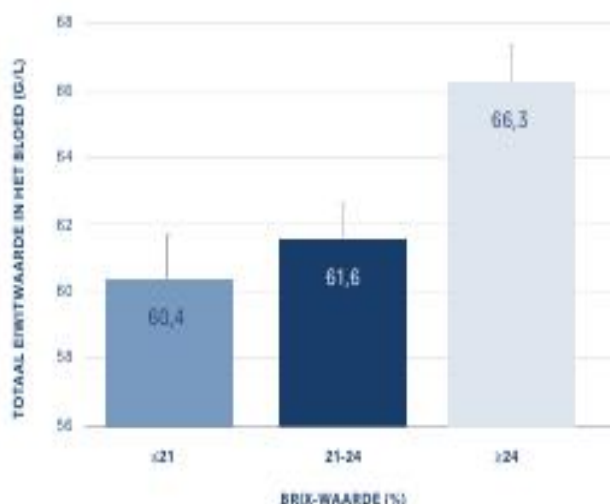

Dochter Noa bij de droge koeien

Henk Sijtsma van DenkaVit in gesprek met Johan en Mieke Veurink

Relatie tussen biestkwaliteit (Brix) en totaal eiwitwaarde in bloed

Inzicht in kalveropfok met ProKalf

Sinds april 2019 doet Mts. Veurink mee aan ProKalf. Johan: "Omdat bij de teruggekoppelde data in de app alle signalen groen zijn, hebben we tot nu toe geen grote aanpassingen in het management gedaan. De data van ProKalf zien we vooral als handvat om indien nodig bij te sturen."

Henk: "Uit praktijkonderzoek bij ProKalf deelnemers is gebleken dat wanneer biest met een Brix-waarde van 24 of hoger wordt verstrekt de totaal eiwitwaarde in het bloed bij kalveren significant hoger is (zie grafiek Relatie tussen biestkwaliteit en totaal eiwitwaarde in bloed). We weten uit onderzoek en uit resultaten bij onze vleeskalveren dat hoge totaal eiwitwaarde resulteren in een lagere uitval."

Details maken het verschil

De familie Veurink is tevreden over de huidige opfokresultaten. De kalveren zijn gezond en groeien goed. Ook de aandacht voor huisvesting en de verbeterde ventilatie, dragen bij aan de opfokresultaten. Voor de toekomst ligt de focus op verdere optimalisatie van de kalveropfok. Volgens Henk Sijtsma zit de grootste winst vaak in kleine verbeteringen: "Aandacht voor de details met betrekking tot bijvoorbeeld biest, hygiëne, opbouw van het melkschema in combinatie met concentratie van gevoerde melk, maken juist het verschil."

"Uit praktijkonderzoek bij ProKalf deelnemers is gebleken dat wanneer biest met een Brix-waarde van 24 of hoger wordt verstrekt de totaal eiwitwaarde in het bloed bij kalveren significant hoger is."

Henk Sijtsma (DenkaVit)

DENKAVIT
GROEIEN DOE JE SAMEN

ProKalf is een samenwerking tussen melkveehouder, kalverhandelaar en kalverhouder. De teruggekoppelde data die de melkveehouder ontvangt via kwartaaloverzichten worden door DenkaVit-specialisten vertaald naar praktisch advies. Doel van ProKalf is om de overgang van de kalveren van melkveehouder naar kalverhouder te verbeteren, maar indirect ook de (fok)kalveropfok bij de melkveehouder naar een hoger niveau te tillen.

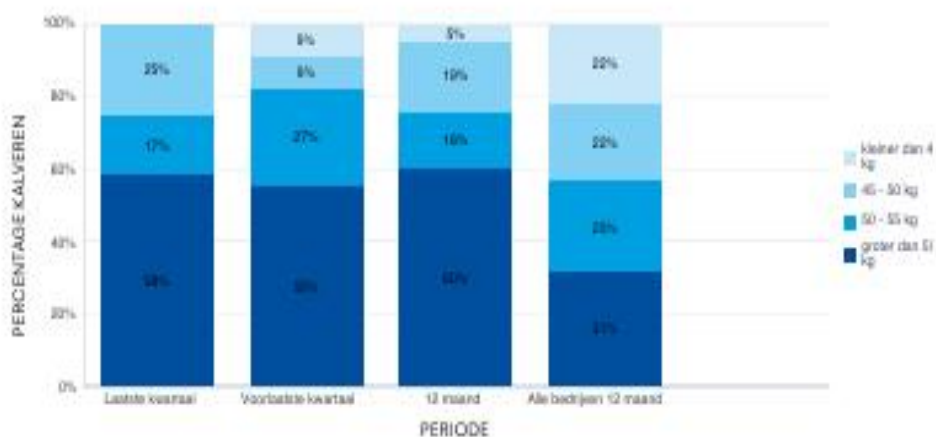
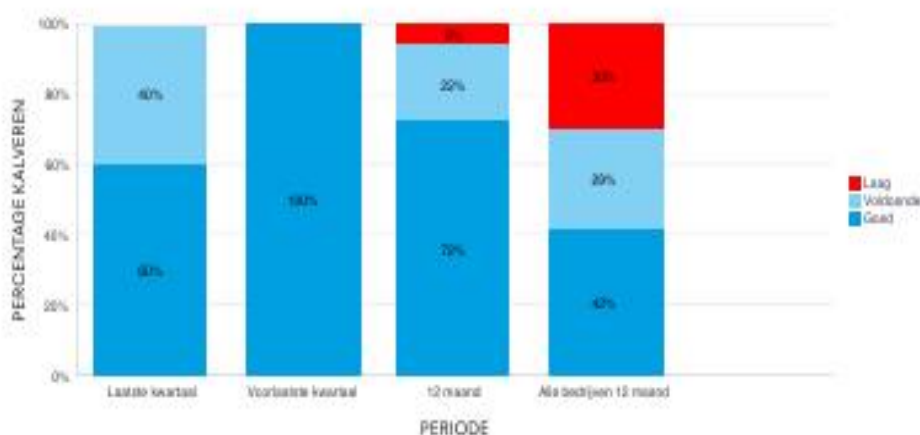

Meer weten over ProKalf?
Scan de QR-code!

Zoon Sil bij het jongvee

Concentratie bij slacht konijnen

Konijnenslachterij Van Assche in het Belgische Deinze neemt de konijnenactiviteit van Lonki in het Belgische Temse over. In de Benelux zijn er nu nog twee slachterijen voor konijnen over.

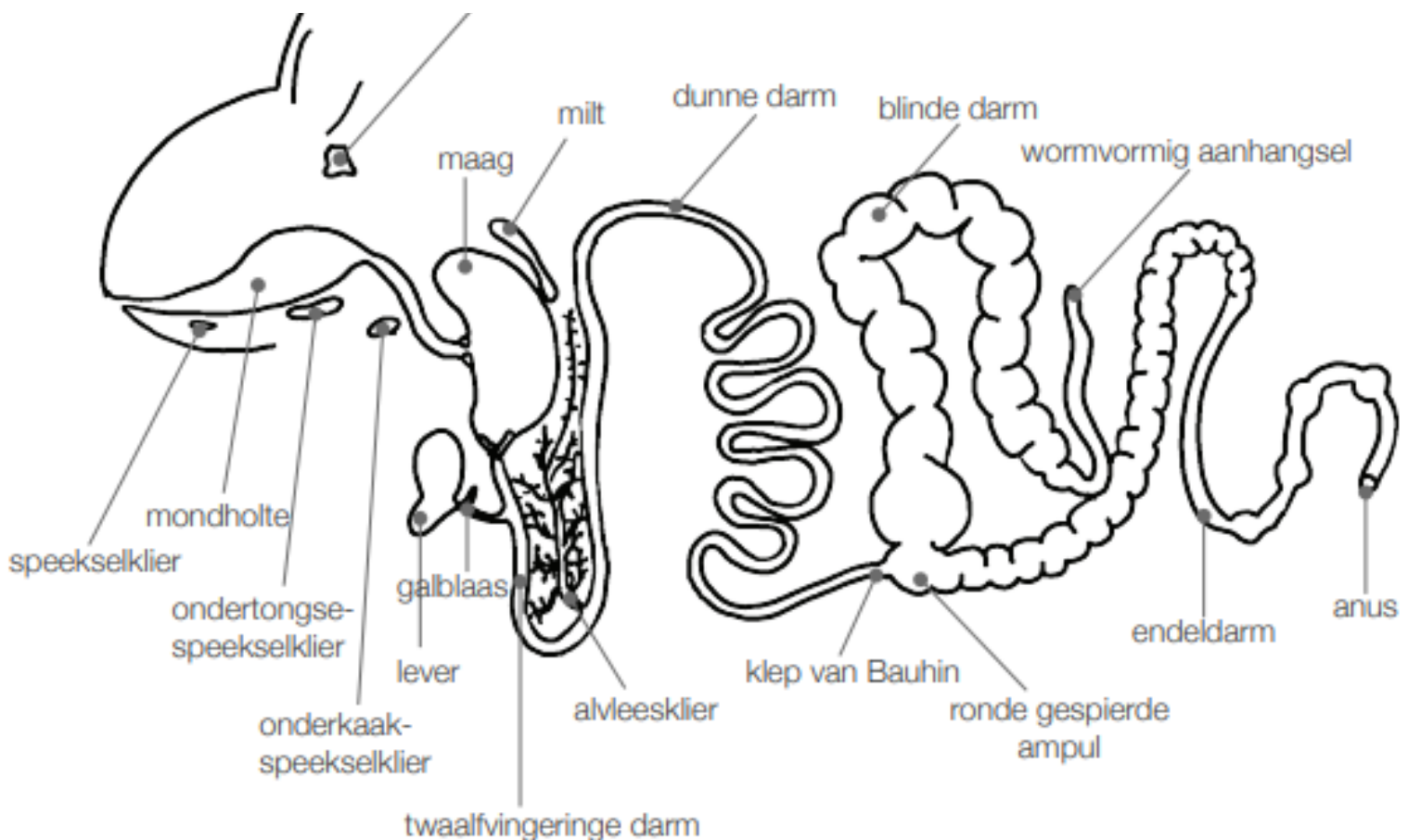
Directeur Wouter Van Assche meldt op LinkedIn dat zijn bedrijf door de overname van de konijnenactiviteiten van Lonki een significante omzetgroei realiseert. Konijnenslachterij Van Assche kan nu volgens hem nieuwe markten in Europa aanboren en versterkt zijn positie als marktleider in de Benelux. De komende maanden zullen Van Assche en Lonki samenwerken om alle relaties grondig en professioneel over te dragen. De economische overdracht is op 1 januari 2027.

De konijnensector in België is de laatste jaren flink gekrompen. Er zijn minder dan twintig bedrijven over en die produceren lang niet voldoende voor de eigen markt. Alle konijnen van Nederlandse bedrijven worden ook in België geslacht. Nederland telt nog 28 bedrijfsmatige konijnenhouders. Bron; Nieuwe Oogst.nl

De werking van het spijsverteringsstelsel van het konijn

Een konijn is van nature een herbivoor/planteneter, en nog specifieker een bladeter. Wilde konijnen leven vooral van grassen, kruiden en andere groene vegetatie. Deze voeding bevat veel vezels. Juist die vezels zijn essentieel voor een goed werkend spijsverteringsstelsel.

Een konijn eet van nature verspreid over de dag en nacht, met duidelijke eetpieken rond de schemering. Hierdoor heeft het een maag ontwikkeld waarin in korte tijd grote hoeveelheden voedsel kunnen worden opgeslagen. De maag is bij een gezond konijn vrijwel nooit volledig leeg. De spijsvertering van een konijn is erop gericht om voedsel te verteren met veel vezels, zowel verteerbare als onverteerbare vezels. Wanneer er onvoldoende vezels worden opgenomen door het konijn, kan er een darmstoornis ontstaan, omdat het verteringsstelsel deze vezels nodig heeft om goed te kunnen functioneren.

De vertering begint, net als bij de mens, al in de mond. Hier wordt het ingenomen voedsel fijn gemalen en gemengd met speeksel. Dit speeksel bevat verschillende enzymen die een begin maken aan de vertering van voedingsstoffen. Daarnaast zorgt het speeksel ervoor dat het voedsel vochtig en makkelijker door te slikken wordt. Via de slokdarm komt het voedsel vervolgens in de maag terecht.

In de maag worden verteringssappen toegevoegd aan de voedselbrij. Hierdoor worden eiwitten voorverteerd en zorgen de maagzuren ervoor dat de pH (zuurtegraad) in de maag daalt. De pH-waarde van een volwassen konijn bedraagt rond de 1 à 2, wat erg zuur is. Dit zorgt ervoor dat veel schadelijke bacteriën die met het voedsel worden opgenomen, in de maag worden gedood voordat het voedsel zijn weg vervolgt naar de dunne darm. Bij jonge konijnen ligt de pH-waarde een stuk hoger, rond de 5 à 6,5. Hierdoor worden niet alle schadelijke bacteriën gedood en kunnen deze hun weg levend vervolgen richting de blinde darm. In de eerste levensweken, wanneer het jonge konijn nog volledig op moedermelk leeft, heeft het jonge konijn een extra bescherming tegen bacteriële infecties door de aanwezigheid van maagolie, dit is een product van vetzuren met antimicrobiële eigenschappen en wordt gevormd uit de moedermelk. Daarnaast hebben de jongen vóór de geboorte maternale antistoffen via de placenta ontvangen. Ook de moedermelk bevat afweerstoffen die na de geboorte aanvullend kunnen bijdragen aan de bescherming van het jonge konijn. Hierdoor hebben de jongen in de eerste levensperiode verschillende vormen van bescherming tegen bacteriën en andere micro-organismen. Naarmate de jongen ouder worden, beginnen ze blinde darmkeutels van de moeder op te nemen. Doordat deze blinde darmkeutels zijn omgeven door een slijm laag, kunnen de micro-organismen die erin aanwezig zijn de maag passeren en uiteindelijk de darm bereiken. Hierdoor kunnen deze bacteriën bijdragen aan de ontwikkeling van de darmflora. Deze bacteriën zijn noodzakelijk voor de vertering van het voedsel in de blinde darm. Vanaf ongeveer 15 dagen beginnen de jongen met het opnemen van kleine beetjes vast voer. Rond de leeftijd van 3 weken is vast voedsel al een belangrijk deel van de voedselopname van het jonge konijn. Ook begint rond deze leeftijd de caecotrofie zich te ontwikkelen. Rond de 25 tot 30 dagen is de caecotrofie grotendeels op het volwassen niveau. Na 30 dagen is

de inname van melk minimaal. Dit brengt het risico met zich mee dat de vorming van maagolie afneemt. In deze periode is de pH in de maag van de jonge konijnen nog niet gezakt naar het niveau van 1 à 2. In deze overgangperiode zijn jonge konijnen extra gevoelig voor verstoringen van het maag-darmkanaal en bepaalde bacteriële infecties.

Het eerste deel van de dunne darm is de twaalfvingerige darm. Dit stuk van de dunne darm is dikker en in dit gedeelte worden gal vanuit de lever en verteringssappen vanuit de alvleesklier aan de voedselbrij toegevoegd. In de dunne darm wordt het voedsel weer minder zuur gemaakt. Het grootste gedeelte van de vertering en opname van suikers en simpele eiwitten vindt in de dunne darm plaats. Ook worden de vetten hier afgebroken tot kleinere vetbolletjes, die vervolgens opgenomen kunnen worden door de darmwand. Door peristaltische bewegingen verplaatst het voedsel zich verder door de darm. Aan het eind van de dunne darm bevindt zich de ileocolische klep, ook wel de klep van Bauhin genoemd. Deze reguleert de doorgang van de darminhoud naar de blinde darm en helpt voorkomen dat de inhoud terug de dunne darm in stroomt.

Na de dunne darm komt het voedsel in het eerste stuk van de dikke darm terecht. Hier wordt vervolgens bepaald welke voedingsstoffen en voedseldeeltjes teruggestuurd worden naar de blinde darm en wat verder gaat in de dikke darm. De dikke darm bestaat uit verschillende gedeelten. In het eerste gedeelte wordt de darminhoud gemengd en worden water en andere stoffen aan de voedselbrij toegevoegd. Daarnaast vindt hier een belangrijke scheiding van de voedseldeeltjes plaats. De grovere, onverteerbare vezels gaan verder door de dikke darm, terwijl kleinere vezeldeeltjes en oplosbare voedingsstoffen juist richting de blinde darm worden gestuurd. Vooral zeer kleine deeltjes, grofweg kleiner dan 0,3 mm, worden richting de blinde darm getransporteerd. In de rest van de dikke darm worden onder andere water, elektrolyten en vetzuren aan de darminhoud onttrokken, waarna vervolgens droge, ronde keutels worden gevormd. De keutels worden door de endeldarm vervoerd naar de anus en vervolgens uitgepoept.

Daar houdt het verteringsproces nog niet op, want een deel van de darminhoud wordt vanuit de dikke darm terug naar de blinde

darm gestuurd. De blinde darm is sterk ontwikkeld en vormt een groot fermentatievat. De blinde darm bevat ongeveer 40 tot 60% van de totale inhoud van het maag-darmkanaal van het konijn. In de blinde darm wordt continu water aan de darminhoud toegevoegd en weer geabsorbeerd door de darmwand. Hierdoor blijft de darminhoud halfzacht. De blinde darm is een groot fermentatievat waar verschillende bacteriën zorgen voor de fermentatie van onder andere fermenteerbare vezels en andere koolhydraten. Hierbij ontstaan onder andere vetzuren en microbiële eiwitten en worden verschillende vitamines gevormd. De vluchtige vetzuren die tijdens de fermentatie ontstaan, kunnen vervolgens worden opgenomen en als energiebron worden gebruikt. Na ongeveer 10 tot 12 uur wordt de inhoud van de blinde darm weer de dikke darm ingewerkt. In de dikke darm wordt een slijmlaag toegevoegd aan de inhoud van de blinde darm. Hierdoor ontstaat de blinde darmkeutel, ook wel caecotroof genoemd. Door deze slijmlaag wordt de inhoud van de blinde darm beschermd tegen de zuren in de maag. De blinde darmkeutel blijft in de rest van de dikke darm relatief intact en wordt niet op dezelfde manier als een gewone keutel uitgedroogd. Deze blinde darmkeutel wordt vervolgens direct vanuit de anus in zijn geheel opgegeten door het konijn. Door het slijmlaagje wordt de inhoud van de blinde darmkeutel tijdelijk beschermd tegen de zure maaginhoud. Hierdoor kunnen de micro-organismen en voedingsstoffen gedurende enige tijd verder worden benut. Wanneer de slijmlaag uiteindelijk wordt afgebroken, wordt de inhoud verder verteerd en kunnen de vrijgekomen voedingsstoffen, zoals aminozuren, vitamines en vetzuren, in de dunne darm verder worden benut en opgenomen. Het opeten van de blinde darmkeutel wordt caecotrofie genoemd en is een erg belangrijk onderdeel van de vertering van het konijn om de juiste vitamines, eiwitten en energie binnen te krijgen om alle processen in het lichaam goed te kunnen ondersteunen.

Het spijsverteringsstelsel van een konijn is complex. De aanwezigheid van voldoende grove vezels in het voer is belangrijk voor een juiste werking van het maag-darmstelsel. Daarnaast kan een overmaat aan zetmeel en eiwitten zorgen voor verstoring van de darmflora en het evenwicht in de blinde darm. Vooral een teveel aan zetmeel kan de normale fermentatie en

darmgezondheid negatief beïnvloeden. Goede voeding begint bij de basis: voldoende vezels, structuur en rust in het rantsoen. Want uiteindelijk leggen gezonde darmen de basis voor gezonde konijnen.

Door: Naomi ten Tije, CAVV Zuid-Oost Salland

Gebruikte bronnen:

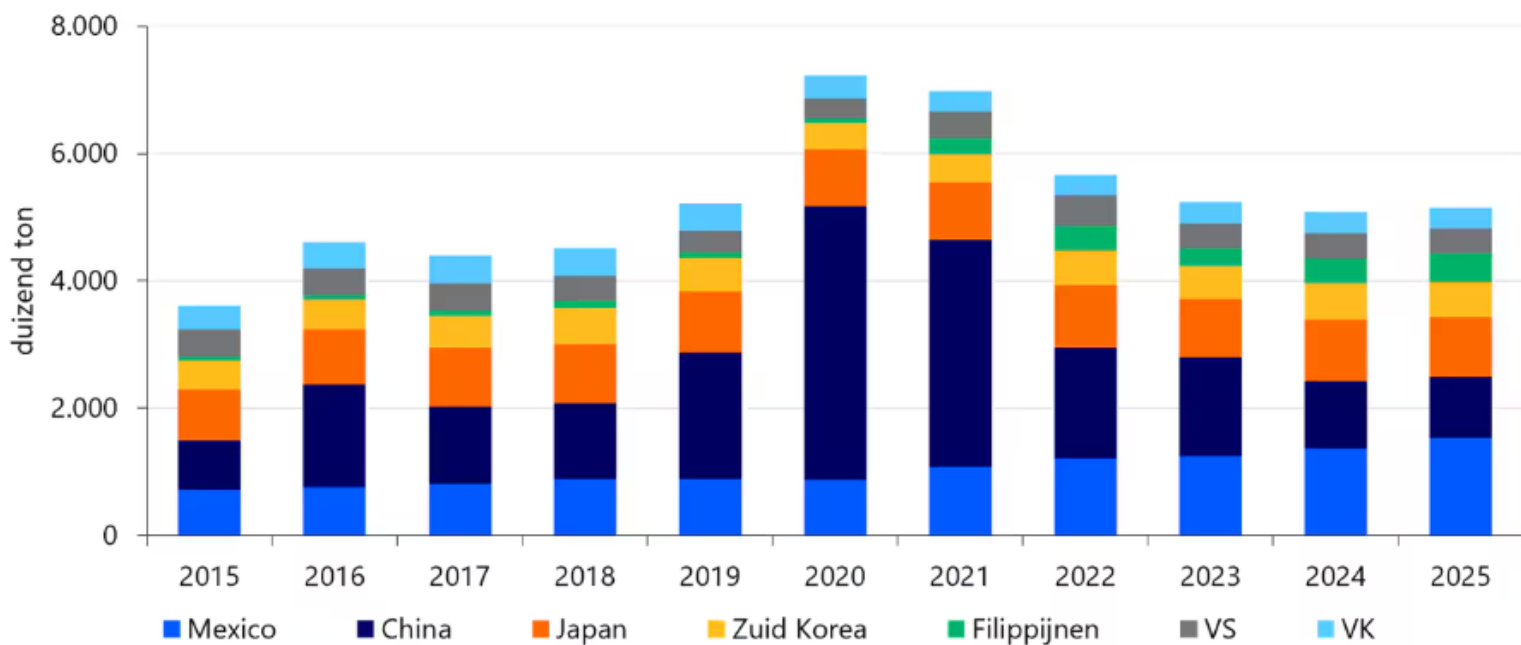
Rees Davies, R., & Rees Davies, J. A. E. (2003). Rabbit gastrointestinal physiology. *The Veterinary Clinics of North America: Exotic Animal Practice*, 6(1), 139-153

Gidenne, T., & Fortun-Lamothe, L. (2002). Feeding strategy for young rabbits around weaning: A review of digestive capacity and nutritional needs. *Animal Science*, 75(2), 169–184.

De Blas, C., García, J., & Carabaño, R. (1999). Role of fibre in rabbit diets: A review. *Annales de Zootechnie*, 48(1), 3–13

World Pork Map 2026: Concurrentie neemt toe in een meer gefragmenteerde varkensvleesmarkt

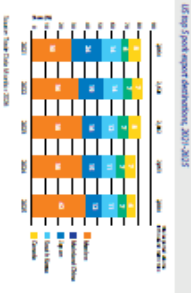
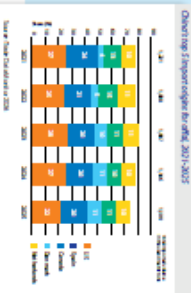
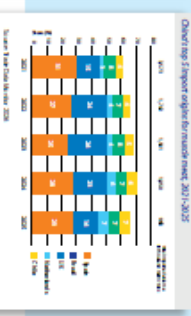
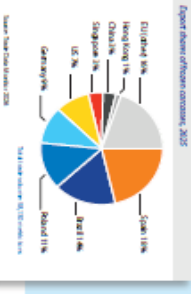
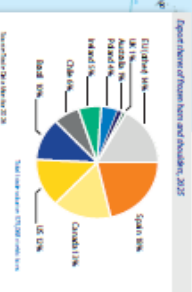
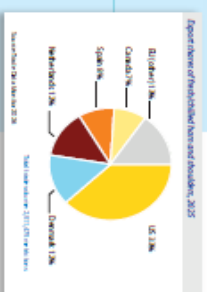
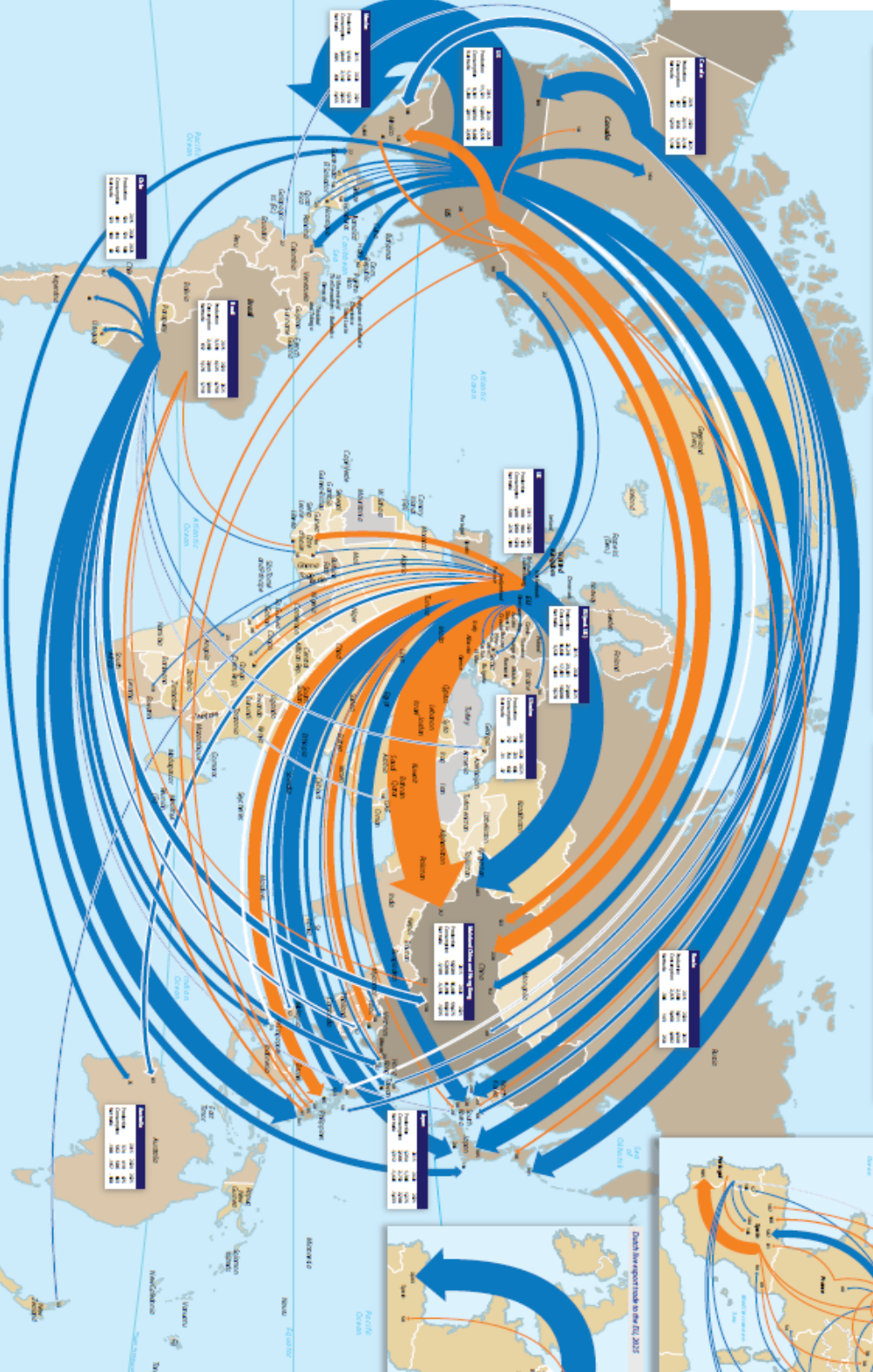
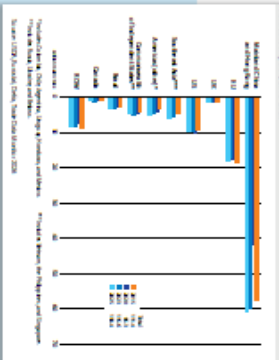
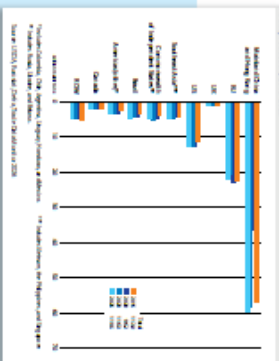
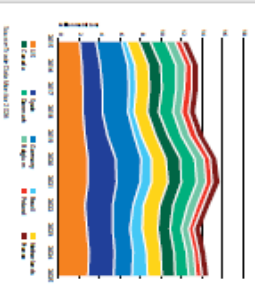
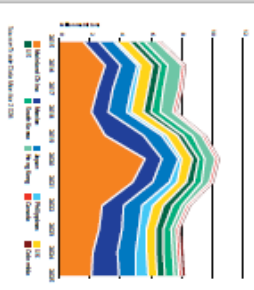
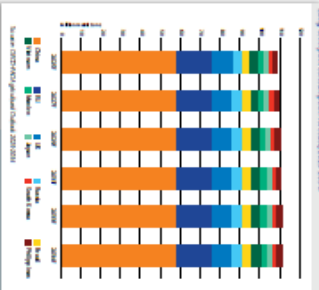
Figuur 2: Mexico is de grootste importeur van varkensvlees geworden (exclusief bijproducten)

Bron: Trade Data Monitor, RaboResearch 2026

World Pork Map

Rabobank Group is an international financial services provider focused on food & agribusiness, with operations in 34 countries. Visit knowledge.rabobank.com to learn more about our knowledge and services in various F&A sectors.

Kunstmestkwaliteit: let op vocht en temperatuur tijdens opslag

Een goede kwaliteit van kunstmest is belangrijk. Van kunstmest worden meerdere eigenschappen verwacht, namelijk:

- Goede strooi en bewaarbaarheid
- Desintegratie zodra de kunstmest in aanraking komt met de bodem
- Efficiëntie opname liefst zonder verliezen.

Helaas staan de eigenschappen bewaarbaarheid en opname tegenover elkaar. Kunstmest is ontworpen om precies de goede hardheid te hebben. Producenten testen deze hardheid en slijtvastheid van korrels.

Kunstmest is erg gevoelig voor 2 externe factoren, namelijk: vocht en temperatuurschommelingen.

- Een vochtige omgeving (zomerdag, bij hogere temperaturen, kan de lucht om ons heen meer vocht bevatten)
 - o Bij 20 graden met een relatieve luchtvochtigheid van 100%, bevat lucht maximaal ca. 17,3 g/m³.
Bij 30 graden stijgt dit tot ca. 30,4 g/m³.
Dit betekent dat bij 10 graden hogere temperatuur er bijna dubbel zoveel water wordt meegeblazen tijdens het vullen van de kunstmestsilo.
 - o Omdat men tegenwoordig minder plaatsingsruimte heeft voor kunstmest, blijven meststoffen langer in de kunstmestsilo's zitten. Deze silo's zijn tijdens de zomer vaak niet maximaal gevuld. De lege ruimte bevat dus veel lucht welke opwarmt en afkoelt. Hierdoor krijg je

vocht problemen tegen de silowanden. Dit vocht zakt naar beneden en desintegreert de kunstmest (figuur 1).

Figuur 1 Vochtschade in kunstmestsilo. Te zien aan plakken kunstmestkorrels met aan de ene kant vastgeplakt poeder en andere kant kunstmest korrels

- Temperatuurschommelingen
 - Bij het produceren van kunstmest zoals kalkammonsalpeter (KAS) wordt zuivere ammoniumnitraat gemixt met een Calciumbron om het ammoniumnitraat te stabiliseren. Hierdoor wordt het product veilig in de verwerking. De korrels blijven stabiel bij een constante temperatuur. Zo kun je kunstmest heel goed opslaan bij zowel lage als hoge temperaturen. Kalkammonsalpeter kan echter heel slecht tegen temperatuurschommelingen. Wanneer de KAS meerdere keren door de 32 graden absolute temperatuur gaat, zal de KAS of KAS Zwavel gaan desintegreren. De zogenaamde faseovergang zorgt ervoor dat korrels verkleuren, verdubbelen in volume en hun sterkte verliezen. Dit zorgt voor sterkte verlies en verpulvering.

Wat kun je doen om producten goed op te slaan?

- Maak kunstmest silo's weer goed schoon van buiten. Witte oppervlaktes reflecteren warmte beter dan de groen of bruine silo's;
- Maak een silo vol. Volle kunstmest silo's hebben minder last van vocht wat neerslaat;
- Ook in bigbags kan kunstmest desintegreren. Sla deze op in een geïsoleerde schuur en uit de zon;
- Gebruik Novurea in plaats van KAS. Ureum meststoffen blijven onder alle temperatuur omstandigheden stabiel. Het is niet voor niets dat wereldwijd ureum de meest gebruikte stikstofbron is. Het product is onder alle omstandigheden goed op te slaan.

Mais demoveld

Ons maïsdemoveld stond dit jaar aan de Koelmanstraat in Dalfsen.
Op 15 september hebben wij voor de geïnteresseerden een vrije inloop gehouden bij ons mais demoveld.

Maisoogst

De maisoogst is dit jaar zeer vroeg begonnen, mede door de droge zomer rijpte veel mais zeer vroeg af, ook inzet van een behoorlijk aantal hectares “100 dgn mais”. Deze zijn gezaaid om nog te voorzien in de rustgewassen regeling. De ervaring dit jaar leert ons ook weer dat het wel of niet kunnen beregenen van de mais een wezenlijk verschil in opbrengst kan maken.

Hybride winterrogge

Afgelopen jaar hebben we zeer positieve ervaringen opgedaan met de teelt van Hybride winterrogge, deze rogge kenmerkt zich door zeer hoge korrel- en stro opbrengsten. Het gewas is weinig ziektegevoelig, kan zeer goed tegen drogere omstandigheden en springt zeer efficiënt om met de beschikbare meststoffen. Het is dus een zeer goede tegenhanger van wintertarwe, triticale en/of wintergerst.

Bekalken grasland

Het bekalken van grasland is voor vele van jullie geen gewoonte, toch is het van belang ook hier de Ph op peil te houden voor een actief bodemleven en de juiste Ph waarde in de wortelzone. Het heeft geen zin grotere hoeveelheden kalk op bestaand grasland te strooien, een maximale gift van 1000-1250 kg kalk is hier dan ook het advies.

Compost

Heeft u nog fosfaatruimte over in de mestboekhouding dan kunt u ervoor kiezen om deze op te vullen met het aanvoeren van compost. Compost is een hele goede bodenverbeteraar, mag jaarrond worden uitgereden en is een supermooi product qua aanvoer van verse organische stof, stikstof, fosfaat en kali voor bouwland. Wilt u hier meer informatie over neem dan contact op met ons.

Licentieverlenging 26 november

Ook dit verzorgen we een licentieverlenging voor onze klanten, dit jaar zal het onderwerp veiligheid en techniek zijn, dit is een verplicht onderdeel voor iedereen met een spuitlicentie. De licentieverlenging gaat dit jaar plaatsvinden op donderdag 26 november van 13 uur tot 16 uur. Locatie loonbedrijf Jansen Heeten (Weseperweg 49 Heeten). Nadere info volgt via de mail.

ZOB zorg om boer en tuinder

Van buitenaf lijkt het boerenleven vaak rustig en idyllisch: grazende koeien, een ronkende trekker en een erf vol bedrijvigheid. Maar achter die 'rust' schuilt soms een onzichtbare strijd: ondernemers die balanceren tussen de passie voor hun vak en de groeiende druk van regels, financiën, maatschappelijke verwachtingen en soms lastige familiegesprekken.

Jaarlijks voeren de vrijwilligers van ZOB ruim 400 gesprekken. U bent dus zeker niet de enige als u ondersteuning zoekt. Iedere vraag is uniek, maar nooit te complex om een gesprek over te voeren. Weet u niet hoe u verder moet? Hulp vragen is heel gewoon!

Stichting Zorg om Boer en Tuinder is een onafhankelijke vrijwilligersorganisatie met ruim 40 vrijwilligers in heel Nederland die een luisterend oor bieden aan boeren en tuinders. Ondernemers die zich zorgen maken, twijfelen over de richting die het bedrijf op moet, zorg hebben over de financiële situatie of met andere vragen worstelen kunnen bij ZOB terecht. De vrijwilligers van Zorg om Boer en Tuinder bieden hulp, telefonisch of tijdens gesprekken aan de keukentafel. Onze hulp is vooral sociaal-emotioneel. Wij luisteren, zijn uw klankbord en hebben een wegwijsfunctie. 'Erover praten helpt'

In uw zoektocht naar een toekomst met perspectief bieden wij ondersteuning. Onze vrijwilligers helpen u de regie weer in eigen hand te nemen

Alle vrijwilligers zijn goed bekend met of komen uit de agrarische sector en beschikken over een uitgebreid inzetbaar netwerk. Deze zogeheten ervaringsdeskundigheid maakt de herkenning groot en de drempel om in gesprek te gaan laag.

Gewoon hulp vragen!

Wie zich met een vraag bij Zorg om Boer en Tuinder meldt, kan er op rekenen dat wij dit vertrouwelijk behandelen.

- Vragen kunnen via e-mail en telefonisch (desgewenst anoniem) worden gesteld.
- Wij voeren telefonisch gesprekken of bezoeken u thuis voor een keukentafelgesprek.
- Samen ontwikkelen we een aanpak zodat u de regie weer in eigen handen krijgt.
- In overleg met u kunnen wij u doorverwijzen naar deskundigen met specifieke expertise, bijvoorbeeld op gebied van financiën.
- Onze diensten zijn gratis

Coördinator hulpvragen Regio Oost

Gert Boesveld 06-22395640

E: oost@zorgomboerentuinder.nl

W: www.zorgomboerentuinder.nl

Vrijwilliger:

Guus de Haan

0650298546

*Erover praten
helpt echt*

Zuid - Oost Salland

*Natuurlijk goed en altijd
scherp in diervoeders*

Fleece vest

Thermo

~~47,95~~
39,95

Dunlop laarzen

Gevoerde laars

~~52,45~~
45,95

Thermosokken

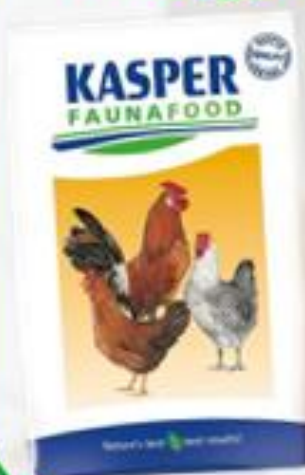

Stapp

2 paar

~~15,95~~
11,95

Gemengd graan met gebroken mais

20 kg

~~15,70~~
12,50

Dorpsstraat 51 Heeten
0572-381 541

Stationsweg 4 Haarle
0548-595 662

Kettingzaagolie

5 liter

~~28,95~~
24,95

Veiligheidsvest

Diverse
kleuren

~~9,95~~
6,95

Tuinafvalzak

265 liter

~~9,95~~
7,50

Runderknokkel

910 gram

~~5,75~~
4,50

www.zuidoostsalland.nl

Winkel Heeten

ma t/m vrij 08.30 – 18.00 uur

za 08.30 – 16.00 uur

Zo gesloten

Kantoor Haarle

07.30 – 16.30 uur

gesloten

gesloten